

Φ Ρ Α Ν Τ Σ Σ Ο Υ Μ Π Ε Ρ Τ

Σάν ποίημα, σ' ένα τόνο χαλιμό που συγκινεί, για την άπλη του μορφή είναι η ζωή του Σούμπερτ.

Οι περιπέτειες είναι ελάχιστες, τα έπεισοδια μετρημένα. Μιά ανθρώπινη μορφή π' αν κανείς την ψυχολογήσει δεν θά βρή τη δραματική πνοή που ξεσπάει πρωτόγωνα στη ζωή των καλλιτεχνών.

Κι όμως κατά βήθος είναι ένα δράμα η ζωή του, που ποτέ δεν το κατάλαβε σ' όλη του την τραγικότητα γι' αυτό και δεν έπαψε να τραγουδά.

Σάν το πουλί τραγουδάει ξενισιαστος κάτω απ' τον ήλιο, και δεν τον έμπόδισαν σ' αυτό ουτ' η φτώχεια, ουτ' η άρρώστεια, που σαν δύο μαυρες άπλητικές σκιές ήρθαν και στάθηκαν μπροστά του για να του πάψουν το άπαλό φτερουδάκι.

Δέν τις πολέμησε, ίσως γιατί δέν πρόφταινε, ίσως γιατί δέν ήθελε να σταματήσει το σκοπό του, που ήταν να χάριση στον κόσμο, τους θησαυρούς της ψυχής του, κι' άκόμα να τούς δώσει γρήγορα λές κι' ήθελε να προφθάση.

Μά αυτές τόν άκολουθοσαν με το μοιραίο τους βήμα. Κι' ο καλλιτέχνης, ο άνθρωπος με το παιδικάτικο χαμόγελο, την τρυφερή ψυχή, το φανερό πνεύμα δέν θέλησε να τις άντικρούση ώσπου όρθώθηκαν αλύγιστες μπροστά του και του έκαψαν το ζωντανό και μεγάλο του όνειρο!

Γεννήθηκε το 1797 στο πρώοσαιο της Βιέννης ΑΙΧΤΕΝΓΑΛ, από πατέρα δημοιδάοκαλο. Μπορούμε να ποΐμε πός η καταγωγή του είναι πολύ ταπεινή, γιατί η μητέρα του ήταν πριν παντρευτή μαγειρίσσα. Όκτώ έτών ο Φράντζ αρχίζει βιολιά και σέ λίγο τόν βρίοκοιμε μαθητή, του καθηγητού χορωδίας της Βιέννης Χόλτσερ.

Ο Δάοκαλος μένει έκστατικός μπροστά στη φύση του παιδιού.

«Όταν ήθελα να του μάθω κάτι — λέει — το ήξερε ήδη! έπομένως δέν τόν διδάξα διόλου, άπλως συζητούσαμε μαζί και τόν θαύμαζα».

Πριν κλείσει τά 10 χρόνια είχε συνθέσει άρκετά τραγούδια, κομμάτια για πιάνο και κουαρτέττα.

Τό 1808 ο νεαρός ύστερα από αοστηρές εξετάσεις γίνεται δεκτός στη χορωδία της Αυτοκρατ. Αούλης της Βιέννης. Έκει έπαιζε βιολιά και βιόλα, τραγουδούσε κι είχε την εύκαιρία να γνωρίση (ν' άκούση) όλα τά άριστοουργήματα της Μουσικής.

Παρ' όλες του τις άσυχολίες και τις έπιπλήεις του πατέρα του που ήθελε να τόν κάμη δημοιδάοκαλο, τίποτε δέν τόν ήμπίδισε να συνθέτη μέ μανία. Στην οικογένεια του είχε δημιουργήσει κουαρτέττο, και κάθε Κυριακή πρσί έδιδετο η οικογενειακή συναυλία.

Ό πατέρας έπαιζε τσέλλο, τ' άδελφια του βιολιά κι' ο Φράντζ βιόλα. Όταν γινόταν δέ κάποιο λάθος έξω φρενών φώναζε: «— Έ! Κύριοι που έχετε τά μυαλά σας; Συγκεντρωθήτε παρακαλώ!» Τό 1814 αποπερατώνεται τις σπουδές του διορίζεται δημοιδάοκαλος, στο σχολείο του πατέρα του. Τώρα βρίοκοιται στην

έποχή που γράφει θαρκώς! Τά ύπέροχα εκείνα τραγούδια «Φλαμουριά» «Τριανταφυλλάκι» είναι άπ' τά πιο γνωστά, και τραγουδιώνται άκόμα και σήμερα στα χωριά της Αούτρίας σαν λαϊκά. Τό 1815 γράφει το περίφημο «Βασιλείς θράκοντας». Ο φίλος του Σπάουν μάς λέει πός γράφτηκε το έργο αυτό.

«—Ένα άπόγευμα, πήγα στού Σούμπερτ και τόν βρήκα ξαναμμένο να διαβάει Γκαίτε. Περιπατούσε μέ τό βιβλιό τόν χέρι, ξάφνου άκούμητά τό πόδι του σέ μία καρέκλα και στα γόνατα γράφει την θαυμάσια «Μπαλάντα».

Πριν κλείσει τά 20 του χρόνια είχε τελειώσει 5 συμφωνίες και άπειρα έργα μεταξύ τών όποιων 40 τραγούδια μέ στίχους Γκαίτε.

Τό 1817 παραιτείται από το Σχολείο και ο πατέρας του τόν διοώνει. Καταφεύγει στον φίλο του Σόμπερτ που η συναναστροφή του και τό έροχικό του σπιτί ώφελει πολύ τόν συνθέτη. Τώρα άνευόχλητος φράφει. Τό μόνο παράπονο του τό εξωτερικεύσε κάποτε σέ στιγμή άδυναμίας: «Έμένα έπρεπε να μέ συντηρητέ τό Κράτος για να είμαι έλεύθερος στον προορισμό μου!» Ο φίλος του μάς λέει: «Έμπαίνα από δωμάτιό του μούλεγε «κολλημέρα τί νέα;» κι' έξακολουθοσε, κι' έγραφε σέ μία ύπνοβατική κατάσταση, μέ μάτια φλογισμένα.

Έγραφε κι' αυτός σαν τόν Μπετόβεν 9 συμφωνίες: 'Από τις πού γνωστές είναι και η «ήμιτελής» και η 3η που εύχάριστα μπορεί να τις άκούση κανείς έστω για.... 10η φορά.

Τό 1827 γυρνώντας άπ' την κηδεία του Beethoven, μέ την παρέα του μπήκε σ' ένα καφενείο και ύπώνοντας τό ποτήρι του φωνάζει: «Στήν ύγεια εκείνου από μάς που θά πεθάνη πρώτος μετά τόν Beethoven!»

Ένα χρόνο άργότερα έπεφτε ο κληρος σ' αυτόν; Μόλις είχε συμπληρώσει την 9η συμφωνία, έξαντλημένος έπαισε στο κρεβάτι για να μην ξανασηκωθή, και τό Νοέμβριο του 1828 πριν άκόμα κλείσει τά 32 του χρόνια ήταν νεκρός.

Ο Σούμπερτ είναι τό φαινόμενό στην ιστορία της Μουσικής! Σέ παραγωγικότητα και ίδεις μόνο μέ τό Mozart μπορεί να συγκριθή. Γεννήθηκαν κι' οι δυο μουσικοί, μά μέ τόν Σούμπερτ σταματά πιά η άνθρώπινη λογική, κι' ο άνθρωπος νικημένος από τη Φύση προφέρει τη λέξη «Θαύμα».

Στη θύμησή του σκουρτόνο καρδίες γεμάτες συγκίνηση στο άκουσμα της θεικής του Μελωδίας. Χάινουμε για λίγο την ψυχή μας την πλημμυρισμένη άπ' τ' άνθρώπινα πάθη, και νιώθουμε την άψευγάδιση, την άληθινή Τέχνη!

Έκείνος χάθηκε, μά τό έργο του μένει κληρονομικό από γενιά σέ γενιά.

Μιά ύπαρξη, ένα έργο, ένα τραγούδι! Τι άλλο θά μπορούσε να ήταν ένας Σούμπερτ;

P. Γαρ.